Ἔτος 17ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 12 ΜΑΪΟΥ 1903 — Ἀριθ. 749

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' κάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς **Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν** καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρ εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ **Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ**

Τὰ πεμ^τ ὁμενα ἡμῖν χειρό γραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δσ ἐπιστρέφονται. —Ἀνυπόγρα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμον τῆς ἀποστελλούσης ἐὲν εἶν δεκτά.-Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ εἰς τὰς Κυρίας γίνετα δεκτή

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ γραμματοσημον 50 λεπτῶ πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ γυναῖκες ἰατροὶ εἰς τὸ ἰατρικὸν Συνέδριον.—Οἱ πρῶτοι βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος (ὑπὸ κ. Πηνελόπης Παπαηλιοπούλου) —Ἐναρκτήριος λόγος τῆς Προέδρου τῆς Ἑνώσεως τῶν γυναικῶν τῆς Βαυαρίας (ὑπὸ δος Μαρίας Πινέλλη).—Τὸ Νέον συμβόλαιον. —Μία Ἑλληνὶς ἰοιδός. Αἱ γυμνάστριαι.—Συνταγαί.—Ἐπιφυλλίς. Ἡ Μελουσίνη.

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΙΑΤΡΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Δὲν εἰξεύρω διατί ἐπεκράτησεν ὅπως ὁ Μάϊος, ὁ μὴν τῆς ἑορταζούσης φύσεως, ὁ μὴν τῆς χαρᾶς καὶ ζωῆς καὶ ἀναπαραγωγῆς, θεωρηθῇ καὶ ὁ μὴν τῶν σοβαροτέρων ἀνθρωπίνων μελετῶν καὶ συσκέψεων καὶ ἀποφάσεων. Ὁ Μάϊος εἶναι ὁ μὴν τῶν σοσιαλιστικῶν ἐξεγέρσεων καὶ συγκεντρώσεων, ὁ μὴν τῶν συνεδρίων, ὁ μὴν τῶν παγκοσμίων ἐκθέσεων, πολὺ ὀλίγον δὲ μὴν ἑορτῶν καὶ εὐθυμίας καὶ χαρᾶς.

Εἰς τὸν τόπον μας, ὅπου δὲν ὑπάρχουν σοσιαλισταί, ὁ ὁ Μάϊος δὲν ἐπαρουσιάσθη ἀκόμη μὲ ἐπαναστατικὰ σύμβολα. Τὴν καθημερινὴν ἑορτὴν τῶν ἀνθέων καὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Χλωρίδος, τὴν ἑορτὴν αὐτὴν τὴν μοναδικὴν τῶν ἀρωμάτων καὶ τῶν χρωμάτων, ἦλθε νὰ σοβαρεύσῃ ἡ συγκέντρωσις ἐδῶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν, χάριν τοῦ δευτέρου ἰατρικοῦ συνεδρίου.

Ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ κόσμου, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες εἶναι διεσπαρμένοι, ἀπὸ Βορρᾶν καὶ Νότον καὶ Δύσιν καὶ Ἀνατολὴν οἱ ἐργάται τῆς ἐπιστήμης καὶ πολέμιοι τοῦ θανάτου συνεκεντρώθησαν ἐδῶ, διὰ νὰ συσκεφθοῦν καὶ συνεργασθοῦν καὶ φέρῃ ὁ καθεὶς εἰς τὸ μέσον τὰ νέα ὅπλα καὶ τὰ νέα ὄργανα καὶ τὰς νέας ἀνακαλύψεις του πρὸς λυσιτελεστέραν καταπολέμησιν τῶν μυριάδων μικροσκοπικῶν ὄντων, τὰ ὁποῖα εἶναι τόσοι ἀόρατοι καὶ ἀφανεῖς, ἀλλὰ καὶ φοβεροὶ ἐχθροὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν αὐτὴν καὶ τὴν εἰρηνικὴν σύσκεψιν τόσων Ἑλλήνων ἰατρῶν δὲν ἔλειψαν καὶ αἱ γυναῖκες. Δύω κυρίαι ἰατροὶ τῆς πρωτευούσης, αἱ δες Μαρία Καλαποθκκη καὶ Ἀνθὴ Βασιλειάδου ἔλαβαν τακτικώτατα μέρος εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας· καὶ ἡ μὲν δις Καλαποθάκη ὡς ἀρχαιοτέρα, ἐκλήθη ὡς ἀντιπρόεδρος τῶν ἐργασιῶν μιᾶς συνεδρίας, ἡ δὲ δις Ἀνθὴ Βασιλειάδου ὡς γραμματεὺς αὐτοῦ. Ἐὰν μεταξὺ ἑξακοσίων περίπου ἀνδρῶν ἰατρῶν καὶ δύω μόνων γυναικῶν ἐξελέγησαν αὗται ἡ μία ὡς ἀντιπρόεδρος καὶ ἡ ἄλλη ὡς γραμματεύς, τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες ἰατροὶ κατέλαβον ἤδη θέσιν ἐπίλεκτον εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον καὶ ὅτι οἱ ἄνδρες συνάδελφοί των δίκαιοι, καὶ ἀμερόληπτοι ἐξετίμησαν ἀναλόγως τὴν ἐπιστημονικὴν σοβαρότητα καὶ ἐργασίαν τῶν γυναικῶν καὶ ἐτίμησαν τὴν γυναῖκα ἰατρὸν κατὰ τὴν πραγματικὴν αὐτῆς ἀξίαν.

Ἡ νίκη αὐτὴ ἡ εἰρηνικὴ τῆς ἑλληνίδος γυναικὸς εἰς τὸ στάδιον τῶν ἐπιστημῶν ἔχει μεγάλην σημασίαν καὶ ἀποτελεῖ ἓν σπουδαῖον βῆμα πρὸς τὴν πρόοδον, πρὸς ἣν μεταξὺ τῶν νέων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς φερόμεθα καὶ ἡμεῖς. Μεθ' ὅσα δὲ καὶ ἂν λέγουν οἱ θαυμασταὶ τῆς γυναικὸς ὡς πλαγγόνος μᾶλλον, παρὰ ὡς ἀνθρώπου νοήμονος καὶ σοβαροῦ καὶ προωρισμένου δι' ἔργα μεγάλα, ὅσοι εὑρέθησαν τὴν ἡμέραν τῆς ἀντιπροεδρείας καὶ τῆς γραμματείας τῶν δύω κυριῶν ἰατρῶν εἰς τὸ Συνέδριον καὶ εἶδον αὐτὰς πρωτοστατούσας τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, ἐν τῷ μέσῳ τόσων ἐπιλέκτων ἀνδρῶν τῆς ἐπιστήμης, βεβαίως θὰ ἠσθάνθησαν ἓν αἴσθημα σεβασμοῦ, ἀλλὰ καὶ θαυμασμοῦ πρὸς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἀρνοῦνται τὴν εὔκολον καὶ ἄκοπον καὶ ἐγωϊστικὴν ζωὴν τῆς κυρίας τοῦ κόσμου, διὰ τὴν σοβαρὰν μελέτην καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν τῆς ἐπιστήμονος.

Ἡ δις Καλαποθάκη ἄλλως τε, ἡ ἀπὸ δεκαετίας μετερχομένη εὐεργετικώτατα τὴν ἰατρὸν δὲν περιωρίσθη ἁπλῶς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μιᾶς ἐπιστημονικῆς πραγματείας της ὡς ἔκαμαν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν συναδέλφων της. Ἡ δις Καλαποθάκη ἔφερε καὶ ἐξέθεσεν ἐργασίαν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν ἐνταῦτῷ μιᾶς ὁλοκλήρου τετραετίας, ἐργασίαν, ἡ ὁποία τιμᾷ μὲν αὐτὴν καὶ τὴν συνάδελφόν της δα Βασιλειάδου ὡς ἐπιστήμονα, πιστοποιεῖ δὲ τὸ λεχθὲν περὶ τῶν γυναικῶν ἰατρῶν, ὅτι εἶναι καταλληλότεραι τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἰατρικῆς, διότι μαζὴ μὲ τὰς ἰατρικὰς συμβουλὰς ἐπιζητοῦν καὶ εὑρίσκουν καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας τῶν ἀσθενῶν διὰ χορηγήσεως ὑλικῆς συνδρομῆς συνδυάζουσαι οὕτωτὸ ἔργον τῆς φιλανθρώπου μὲ τὸ τῆς ἐπιστήμονος.

Ὡς γνωστὸν ἡ δις Μαρία Καλαποθάκη εἶναι πρόεδρος τοῦ Τμήματος τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Νοσηλείας τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, τοῦ ὁποίου ἀντιπρόεδρος εἶναι ἡ δις Ἀνθὴ Βασιλειάδου, ἰατρὸς ἐπίσης καὶ ἡ κ. Μαρία Κεφαλᾶ γυνὴ ἐκτάκτου δραστηριότητος καὶ φανατικὴ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προγράμματος τοῦ τμήματός των. Αἱ κυρίαι αὗται μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν, πρῶται πρὸ τετραετίας ἐπελήφθησαν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς φυματιώσεως, καὶ πρῶται προέβησαν εἰς ἐνεργείας καὶ συστηματικὴν ἐργασίαν πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς.

Ἰδοὺ αἱ πρὸς τὸ ἰατρικὸν συνέδριον ἀνακοινώσεις τῆς δος Καλαποθάκη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. Εἶπεν ὅτι ἡ ἀπολύμανσις τῶν οἰκιῶν, ἐπίπλων ἐνδυμάτων καὶ σκευῶν τῶν φθισικῶν τελεῖται ἐπὶ τετραετίαν ἤδη τακτικῶς παρὰ τῶν κυριῶν τοῦ τμήματός της ἐν συνενοήσει καὶ συνεργασίᾳ τούτων μετὰ τῆς ἀστυνομίας. Ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὸ 1902 ἐγένοντο ἑκατὸν τριάκοντα τρεῖς ἀπολυμάνσεις πτωχικῶν οἰκιῶν μετὰ τὸν θάνατον φθισικῶν καὶ μετακομίσεις πολυπληθεῖς τοιούτων πρὸς ἀπορυγὴν τῆς διαδόσεως τοῦ μολύσματος. Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ 1901, τῆς ἐποχῆς τοῦ πρώτου ἰατρικοῦ Συνεδρίου. ἐδαπανήθησαν πρὸς συντήρησιν καὶ παροχὴν φαρμάκων πρὸς ἀπόρους φυματιῶντας κατανέμονται ὡς ἑξῆς: Εἰς χρηματικὰ βοηθήματα, γάλα, κρέας καὶ ἄλλας τροφὰς δραχ 4,987,85 Εἰς φάρμακα 2,490,10, εἰς μισθοὺς νοσοκόμων καὶ ὑπηρεσίας δρ. 758, εἰς ἐγκατάστασιν μικρᾶς κλινικῆς φυματιώντων 1926 καὶ 90 εἰς ἀπολυμάνσεις δρ. 2,764 καὶ 55, εἰς χρηματικὰ βοηθήματα δρ. 459. Ἐν ὅλῳ δρ. 15,687 καὶ 40, ποσὸν ἐξευρεθὲν παρὰ τῶν κυριῶν τοῦ τμήματος διὰ συνδρομῶν ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑνώσεως, περιαγωγῆς δίσκων εἰς τὰς ἐκλησίας καὶ διὰ μικρῶν εἰσφορῶν καὶ δωρεῶν φιλανθρώπων.

Καὶ αὐτὰ μὲν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς συγχρόνως δράσεως τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν ἰατρῶν. Καθαρῶς δὲ ἐπιστημονικὴν ἀνακοίνωσιν ἔκαμεν ἡ δις Καλαποθάκη, ἐπὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ διθείου ἄνθρακος ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῶν φυματιώντων μετὰ σειρᾶς πειραμάτων βακτηριολογικῶν. Διὰ τῶν πειραμάτων τούτων καὶ μακρᾶς σχετικῆς φυσιολογικῆς μελέτης ἡ δις Καλαποθάκη ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ δίθειος ἄνθραξ ἐνεργεῖ ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῶν φθισικῶν ὡς ἀντιζυμωτικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον ἐπενεργεῖ ἰδίως ἐπὶ τῶν ὑπερβολικῶν ὀργανικῶν καύσεων τοῦ φυματιῶνος, ἃς μετριάζει καὶ ἐπαναφέρει εἰς τὸ φυσιολογικόν.

Τὴν Ἑλληνίδα ἐπιστήμονα, ἣν ἐχειροκρότησαν καὶ ἐπευφήμησαν οἱ ἄνδρες συνάδελφοί της συγχαίρομεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὡς συνάδελφοι εἰς τὸ ὡραῖον ἔργον τῆς ἑνώσεως τῶν ἑλληνίδων καὶ ὡς ἐπιστήμονα τιμῶσαι μετὰ τῶν ἄλλων ἑλληνίδων μας ἰατρῶν, τὸ φῦλον μας.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ναί, ἡ Αὐλὴ τοῦ Ὄθωνος, ὡς ἔγραψα εἰς τὸ παρελθὸν φύλλον τῆς Κυριακῆς, ἦτο καλῶς κατηρτισμένη ἀπὸ ἀνδρας τοῦ Ἀγῶνος ὑπερέχοντας.

Ὁ Ἀγὼν ὑπῆρξε τὸ δικαστήριον τῶν χαρακτήρων, οὕτως εἰπεῖν· καὶ ὁ Ὄθων εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εὑρέθη εὐτυχὴς, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων μεταξὺ αὐτῶν. Οἱ νεώτεροι δὲν ἦσαν τοῦ Ἀγῶνος, ἀλλὰ υἱοί ἐκείνων, ἐκπαιδευθέντες ἐπιμελῶς.

Ὁ Δημήτριος Μπότσαρης, υἱὸς τοῦ περιφήμου Μάρκου Μπότσαρη, ὁ Δράκος, υἱὸς τοῦ ἥρωος Δράκου, φονευθέντος κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως ἐν Ἀθήναις, ὁ Πέλλης ἐκ μεγάλης Ἠπειρωτικῆς οἰκογενείας, τῆς ὁποίας τὰ περισσότερα μέλη ἐχάθησαν εἰς τὰς μάχας τῆς Ἄρτας καὶ τοῦ Πέτα, ὁ Μουρούζης ἐκ τῆς πολυπαθοῦς μεγάλης οἰκογενείας ἐν Κωνσταντινουπόλει, υἱὸς τοῦ κατακομηθέντος μετὰ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου ὑπὸ τῶν τούρκων, ὁ Καραϊσκάκης, υἱὸς τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσι, καὶ μονοδικοῦ ἐπὶ φρονήσει καὶ στρατηγικῇ ἱκανότητι, τοῦ ὁποίου ἡ γῆ τῶν Ἀθηνῶν ἔχει τὴν ὑψίστην τιμὴν νὰ περικλείῃ τὰ ὀστᾶ, ὁ Νικόλαος Μιαούλης, υἱὸς τοῦ Μεγάλου Ναυάρχου Μιαούλη τῆς ἐπαναστάσεως; τοῦ **21**, τυχὼν ἀρίστης ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ Καῖσαρ Ρώμας ἐκ τῆς μεγάλης Ἑπτανησιακῆς οἰκογενείας, τοῦ ὁποίου ὁ πάππος Διονύσιος Ρώμας ἦτο ἐκ τῶν πρώτων μυηθέντων εἰς τὰ τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ μαρτυρησάντων ὡς ὀλίγοι ὑπὲρ αὐτῆς. Οὗτος διετήρησεν ἐπὶ πολὺ δι' ἰδίων ἐξόδων τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου καὶ κατώρθωσε τὸ μέγα ἔργον αὐτοῦ, νὰ στρέψῃ τὴν Ἀγγλικὴν πολιτικὴν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ὑποβαλὼν ὑπόμνημα τῇ Ἀγγλικῇ Κυβερνήσει, μετὰ θαυμαστῆς δυνάμεως λόγου καὶ μετὰ ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων, ὥστε ἐθαυμάσθη ὑπὸ τῶν πολιτικῶν τῆς ἐποχῆς.

Οἱ Ἄγγλοι, τιμῶντες καὶ ἐκ τῶν προτέρων τὸν ἄνδρα, ἔδωκαν προσοχὴν εἰς τὰ γραφόμενά του καὶ ἤρχισαν νὰ θεωρῶσι τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ **21** μὲ εὐνοϊκώτερον βλέμμα, ἀπαθεῖς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διατελέσαντες. Ὁ Διονύσιο, Ρώμας ὥρκισε τὸν Μέγαν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην ἐπὶ τῆς ὑψώσεως τῆς Ἐπαναστατικῆς σημαίας εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἀκόμη εἰς τὴν Ζάκυνθον δεικνύουν τὸ ἐκκλησίδιον, ὅπου ἐγένετο ὁ ὅρκος. Καὶ οἱ Ζακύνθιοι μὲ τὴν ἰδικήν τέραν γλῶσσαν των λέγουν, δεικνύοντες τὸ ἐκκλησίδιον αὐτὸ « Ἐδῶ ὁ σιὸρ Κόντες ὥρκισε τὸ γέρο τοῦ Μωριᾶ». Καὶ μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἀπόγονοι τοῦ

Ρώμα, μεθ' ὅλας τὰς τιμὰς καὶ δόξας, ἃς ἐλάμβανον ἐπὶ Ἀγγλων ἐν Ἑπτανήσῳ, προὐτίμησαν νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν πτωχικὸν στρατὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ δὲ ξενικὸς πυρὴν, ὅστις κατετρόμαξε τόσον τὸν γράφοντα ἐν τῇ «Ἀστραπῇ», συνίστατο ἀπὸ τὸν γραμματέα τοῦ βασιλέως, τὸν ἄκκον Βέντλανδ καὶ ἀπὸ τὸν διευθύνοντα τὸ ἀστυνομικὸν Βένιγγ, ὅστις κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐπιλοντὴς, καὶ κατόπιν προσέλαβεν αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς, Χαρακτὴρ δὲ ὑπερόχου, μὲ μάθησιν καὶ ὀξύνοιαν καὶ εὐγένειαν ψυχῆς καὶ ψυχῆς, ἐκράτησε τὴν θέσιν του ἀξιοπρεπῶς, μὴ ἀναμιγνυόμενος ποσῶς εἰς τὰ τοῦ τόπου, μέχρις ὑπερβολῆς ἀπλίστα.

Θὰ εἶναι δὲ γελοῖον νὰ προσθέσω, ὅτι ὑπῆρχον ἐν τῇ Αὐλῇ καὶ τέσσαρες μάγειροι Γερμανοὶ καὶ τρεῖς θαλαμηπόροι, τῶν ὁποίων οἱ Βασιλεῖς προυτίμων τοὺς Ἕλληνας θαλαμηπόλους, τῶν Γερμανῶν συχνὰ εὑρισκομένων εἰς ἀδιαθεσίαν, ἕνεκα τῆς οἰνοποσίας.

Ὅθεν κατὰ τὸ 1855, ὡς προεῖπον, ἐπῆλθε σχετικῶς ποτική τις γαλήνη, ἀλλὰ δὲν ἔπαυσε καὶ ὁ σάλος τῶν συνεπειῶν τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ὑποδούλων λαῶν καὶ τῶν καταστάσεων, ὅσας διεπράξαντο οἱ ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἐπιδραμόντες εἰς βοήθειαν δῆθεν τῶν Θεσσαλῶν, ἄνθρωποι τῆς τελευταίας ὑποστάθμης, διαφόρων προελεύσεων καὶ ἀρκτικῶν ὀρέξεων. Οὗτοι σχηματίσαντες τὰ λεγόμενα μπουλούκια ἔχριον καὶ ἕνα *καπετᾶνον* καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ καπετάνιοι, λαμβάνοντες τὴν θέσιν των ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν, ἀπαιτοῦν ἀξιώσεις μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν σωμάτων τὰ ὁποῖα ἔστελλε πρὸς τὰς τῶν προσκεκλημένων. Ὅταν εἶδον ὅμως ὅτι ἐλάμβανον τοιαύτην χάριν ἐλάμβανον καὶ ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἐθεώρει ἱερὸν τὸ χρῆμα, τὸ ὁποῖον ἔστειλαν οἱ ὁμογενεῖς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Θεσσαλῶν, καὶ ὅτι δὲν ἐννόει νὰ θυλακωθῇ τοῦτο ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὅτι τὸ ἐπαρουσίασαν ἐκ τῆς διατροφῆς τοῦ στρατοῦ μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ἐκστρατείας ἐπέστρεψεν εὐσυνειδήτως εἰς τοὺς ἀποστολεῖς, ἐξεμάνησαν καὶ διεθρύλλουν τὸ ἐκχύλισμα τῆς ἀνοσίου ψυχῆς των ἐπὶ τοῦ ἀτυχοῦς Ὄθωνος, διασπείροντες ὅτι, συνενοημένος μετὰ τῆς Αὐστρίας, *ἐγαντάκωσε* τὸ κίνημα τῆς Θεσσαλίας καὶ *κακομοίριασε* τὴν Ἑλλάδα.

Δυστυχῶς εἰς πᾶν τὸ ἀνθρώπινον γένος συμβαίνει τὸ αὐτό τὸ μὲν κακὸν διαδίδεται καὶ εὐκόλως ριζοβολεῖ, τὸ δὲ καλὸν μόλις καὶ μετὰ βίας χωρεῖ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἐπικρατεῖ. Εἰς τὸ 1856 ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ ἀνασυσταθῶσιν αἱ ἀντιπροσωπεῖαι εἰς τὰ Μεγάλα κράτη διὰ τῶν ἀρίστων πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐξευμενισθῶσιν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις. Μεταξὺ τῶν ἀρίστων πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον εἰς τὴν σειρὰν τῶν γραφομένων μου δὲν ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ γράψω ἐνώπιον τῆς νέας γενεᾶς, συγκαταλέγεται ὁ Σπυρίδων Λαμπρούκος. Καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, χωρὶς νὰ φανῇ ὑπερβολικός, ὅτι οὗτος ἦτο ὁ ἀστὴρ μεταξὺ τῶν ἄλλων. Πραγματικαὶ ἀρεταὶ τὸν ἐκόσμουν ἀπταί, οὕτως εἰπεῖν. Μεγαλοψυχία, εὐρεῖα διάνοια, μετριοπάθεια, πατριωτισμὸς λελογισμένος. Ἐν τῇ ψυχῇ του δὲν εἰσεχώρει οὐδὲν πάθος, οὐδεμία ἔχθρα, ἢ κομματικὴ πάλη. Τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ἦσαν ἄγνωστα εἰς αὐτόν. Ἠδίκησεν ὁ Θεὸς τὸ Ἔθνος καλέσας αὐτὸν ταχέως παρ' Αὐτῷ. Τὸν ἠνώνησεν ὅμως ὁ Θεὸς συναρμόσας αὐτῷ ὑπέροχον σύζυγον. Ἦσαν ἄξιοι ὁ εἷς τοῦ ἄλλου. Πολλὴν δὲ ἐπιρροὴν ἔχει εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ τὸν πολιτικὸν βίον ἑνὸς ὑπεροχου ἀνδρός, καλουμένου εἰς ὑψηλὰς θέσεις, ἡ ἀξιοπρεπὴς στάσις τῆς συντρόφου του. Ἡ σύζυγος τοῦ Τρικούπη ἐκ τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Μαυροκορδάτων, ἀδελφὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, ἐφάνη ἀνταξία τοῦ γένους της καὶ τῆς θέσεως της. Εὐμαθὴς ὅπως ἀνετρέφοντο τότε πᾶσαι αἱ Φαναριώτισσαι, εἶχε τὸν ἰδιαίτερον τύπον τῆς τελείας οἰκοδεσποίνης μὲ τὴν χάριν ἄμεμπτον, συμπεριφορὰν καὶ ἁπλότητα, καὶ μὲ πνεῦμα λεπτόν, ἐξωκειωμένη μὲ τὸν ὑψηλὸν κόσμον ἄνευ ματαιότητος καὶ ὑπεροψίας.

Ἡ ἀρχοντιά, οὕτως εἰπεῖν, ἐφκίνετο εἰς πᾶσαν κίνησιν της, καὶ, μολονότι τὸ *Φαράρι* τότε κατετρέχετο εἰς τὴν Ἐλευθέραν Ἑλλάδα καὶ πολλὰ σκώμματα καὶ ἐπιγράμματα ἐλάμβανον οἱ ἐκ τούτου καταγόμενοι, ἡ Κυρία αὕτη ἐν τούτοις ἔμεινε σεβαστὴ εἰς πάντας.

Δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐντελῶς ἄτοπος ἦτο ἡ καταφορὰ αὕτη ἐναντίον τῶν Φαναριωτῶν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ καὶ ὅτι ὅλως τὸ ἐναντίον τὸ *Φαράρι* ἐγένετο τὸ πραγματικὸν φανάρι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐξ' οὗ ἐδόθη τὸ φῶς. Καὶ λόγιοι καὶ ποιηταὶ καὶ διπλωμάται καὶ σοφοὶ ἄνδρες καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐξ αὐτοῦ ὁρμώμενοι ἐκόσμησαν καὶ ὠφέλησαν πολλαπλῶς τὴν πατρίδα. Καὶ δικαίως τὸ Πανεπιστήμιόν μας ἐθρήνησε καὶ θρηνεῖ τὸν Ἰωάννην Σοῦτσον, τὸν Γεώργιον Μαυροκορδάτον, τὸν Δημήτριον Μαυροκορδάτον, τὸν Ἀργυρόπουλον... Καὶ ὄχι μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἐλάμβανον τελείαν ἀνατροφήν, ἐξέχουσαι καὶ εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὴν οἰκιακὴν διοίκησιν, καὶ ἀκόμη καὶ νῦν διακρίνονται αἱ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καταγόμεναι Κυρίαι καὶ δι' ἄλλα καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκλεκτὴν γλῶσσαν, ἣν μεταχειρίζονται ἐν τῇ ὁμιλίᾳ, καθαρὰν πάσης ξενικῆς καὶ κακοζήλου λέξεως.

Ἐπὶ τοῦ 1856 ἐγένετο καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀθανασίου Μιαούλη, υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Μιαούλη τοῦ **21**.

Οὐδέποτε ἐν Ἑλλάδι ἐσχηματίσθη καλλίτερον ὑπουργεῖον καὶ οὐδέποτε ὑπουργεῖον εἶχε πόλεμον ἀδιάλλακτον ὡς αὐτό.

Ὁ Μιαούλης μετὰ συναδέλφων, οἷοι ὁ Μπότσαρης, ὁ Χριστόπουλος, ὁ Ποτλῆς, ὁ Σίμος ἠδύνατο μόνον νὰ ἐπουλώσῃ τὰς αἱμασσούσας πληγὰς τοῦ 1854, νὰ περιμαζεύσῃ τὰ ναυάγια ἐκ τῶν Θεσσαλικῶν ἀκτῶν καὶ λιμένων. Εἰσαγαγὼν δὲ πάσας τὰς δυνατὰς οἰκονομίας μετὰ τῆς δεούσης ἀξιοπρεπείας κατώρθωσε καὶ νὰ ναυπηγήσῃ τέσσαρα πλοῖα διὰ τὸν στόλον· μετὰ μεγάλης δὲ ἐπιμονῆς καὶ δυσκολίας πολλῆς ἠδυνήθη νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πλοίων, διότι ἐγίνετο χρῆσις τῶν ξενικῶν λέξεων καὶ διὰ τὰ προστάγματα καὶ διὰ τὰ ἐργαλεῖα καὶ διὰ τὰ ἀποτελοῦντα τὸ πλοῖον μέρη. Ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ἦτο μίγμα ἀλβανικῶν

καὶ Ἰταλικῶνλέξεων,διότι καὶ τὸ πλήρωμα καὶ οἱ κυβερνῆται ἦσαν Ὑδραῖοι ἢ Σπετσιῶται, τὸ δὲ ἐμπόριόν των καὶ πρὸ τοῦ πολέμου καὶ μετὰ ταῦτα ἐγίνετο με τὰς παραλίας πόλεις τῆς Ἰταλίας, Λιβόρνον, Νεάπολιν, Σικελίαν καὶ ὀλίγας τῆς Ἱσπανίας· καὶ οὕτω «ὁ παπαφίγκος» ἐγένετο φώσων, τὸ «Τιμόνι» ἐγένετο πηδάλιον,ὁ Λοστρόμος—πρωρεύς, ἡ βάρκα λέμβος, καὶ *τὸ ἄϊντε βρὲ μάλα* ἀνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄπωσον καὶ τὸ *ἄϊντε βρὲ* ἔλειψεν ὁλοτελῶς.

Εἰς τὸν στρατὸν εἰσήχθη μεγάλη τάξις καὶ πειθαρχία,καὶ ἐτιμωρήθη αὐστηρῶς ἡ βαναυσότης μεθ' ἧς οἱ λοχίαι ἐγύμναζον τοὺς νεοσυλέκτους, ὑβρίζοντες καὶ εἰρηνευόμενοι αὐτούς, Οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ ἐρχόμενοι ἀπὸ τὰ βουνὰ των μὲ τὸ γραφικὸν ἔνδυμά των, ὡραῖοι καὶ εὐσταλεῖς *ἐσακώνοντο* τὸ ἄχαρι καὶ μὴ πρακτικὸν τῆς στολῆς, καὶ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὑποδημάτων των, καὶ τῶν σκωμμάτων καὶ ὕβρεων τῶν προγυμναστῶν των, ἔχαναν τὸ ὡραῖον καὶ εὐσταλὲς καὶ τὸ γόητρον τῆς τιμῆς νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὰ Βασιλικὰ (ὡς ὠνόμαζον τότε τὸ στράτευμα) καὶ ἀπεκτηνοῦντο ὡς τοὺς διδασκάλους των.

Τὸ πλῆθος δὲ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες ἐχρησίμευον ὡς ὑπηρέται *ὀρδιάρτζα* καλούμενοι,ὁ Μπότσαρης ἐπανέφερε εἰς τὰς τάξεις των.

Ὁ Μπότσαρης εἰσήγαγε καὶ ἔθιμόν τι εἰς τὸν στρατὸν,τὸ ὁποῖον εὐχαρίστησε μεγάλως τοὺς γηράσαντας ἐν τῷ στρατῷ ὑπαξιωματικούς, καὶ ἔδωκεν χροιάν τινα οἰκογενειακὴν ἐν αὐτῷ καὶ τὸ γόητρον καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συναδελφότητος (esprit de corps) ἀνεπτύσσετο.

Τὸ πρᾶγμα δὲ ἦτο ἁπλούστατον καὶ ὡραῖον.

Εἰσήγαγεν εἰς τὸν στρατὸν παῖδας ἀπὸ 9 μέχρι 12 ἐτῶν ὡς ὑπηρέτας, προετιμῶντο δὲ οἱ παῖδες τῶν ὑπαξιωματικῶν. Ἕφερον στολὴν, ἠσχολοῦντο εἰς διευθέτησιν τῶν στρατώνων, ἐμάνθανον γράμματα, ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ βάδισμα καὶ τὴν σκοποβολὴν καὶ ἠκολούθουν τὸν στρατὸν εἰς τὰς γενικὰς δοκιμαστικὰς πορείας.

Κατέθελγον δὲ τοὺς πάντας μὲ τὴν σοβαρότητα, μεθ' ἧς ἐξετέλουν τὰς ὑπηρεσίας, ὑπερήφανοι νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ μεταξύ των συνεσκέπτοντο ἤδη *πόσους ἐχθροὺς θὰ κόψουν* ἐν καιρῷ εὐθέτῳ

Εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἐπίσης ἐπῆλθε μεγάλη βελτίωσις, ἐτέθη φραγμὸς εἰς τὴν σωρείαν τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ θὰ ἐπήρχοντο διδακτικαὶ βελτιώσεις εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν κλάδον, τοῦ ὑπουργοῦ Χριστοπούλου σκοποῦντος τὴν κατάργησιν ἢ τὴν συγχώνευσιν πολλῶν Μονῶν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν νόμων αὐστηρῶν, περιστελόντων τὰς φοβερὰς καταχρήσεις τῶν Μονῶν, ἂν ὁ Βασιλεὺς δὲν ἀντέτεινεν εἰς τὰς ἀποτόμους αὐτὰς μεταβολάς, λέγων ὅτι δυνατὸν νὰ τῷ ἀποδοθῇ πλάγιος σκοπὸς ὡς ἀλλοθρήσκου.

Ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Μιαούλη ἐγένοντο ἔργα μεγάλης ἀξίας καὶ γενικῆς ὠφελείας. Ἐγένετο ἡ ἀνόρυξις τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἱκανωτάτου μηχανικοῦ Σκαλιστήρη, ἐγένοντο πᾶσαι σχεδὸν αἱ ὁδοὶ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ ξένου μηχανικοῦ Daniel, πολλαὶ ἐπαρχιακαὶ ὁδοί, καὶ ἐν γένει ὁ τόπος ἐφαίνετο ἀναλαμβάνων ἐκ μακρᾶς νόσου.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλα αὐτὰ τὰ καλά, τὰ συντελεσθέντα ἐντὸς τοῦ βραχέος διαστήματος τοῦ 1856 ἡ μοῖρα ἦτο ἀδυσώπητος καὶ ἐβάδιζε πρὸς τὸν καταστρεπτικὸν σκοπόν της. Ἡ ἐναντίον τοῦ Ὄθωνος σπορὰ εἶχε ριφθῆ καὶ ἐβλάστανεν ἀνεπαισθήτως Τὸ ὑπουργεῖον Μιαούλη δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς συντριβείσας φιλοδοξίας τῶν γερόντων καὶ τῶν παλαιῶν στρατιωτικῶν, οἵτινες δὲν ἔστεργον νὰ διαδραματίζωσι τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἐπεβάλλετο αὐτοῖς ἐκ τῆς ἡλικίας, καθήμενοι παρὰ τὴν ἑστίαν καὶ δίδοντες συμβουλάς, πορίσματα τῆς μακροχρονίου πείρας των. Ἠγνόουν δυστυχῶς τὴν τέχνην, περὶ ἧς γράφει ἡ Madame Sevigné «Dans notre temps on savait vieillir».—Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ τὸ 1856—57—καὶ μέχρι τοῦ 62 οἱ γέροντες τῆς Ἑλλάδος ne savaientpas vieillir καὶ σείοντες ἀκαταπαύστως τὸ λάβαρον τῆς διαδοχῆς, κατετρόμαζον τὸν λαὸν ἐπὶ τῇ ἀτεκνίᾳ τῶν Βασιλέων. Καὶ ἡ νεάζουσα γερουσία ἐγένετο φυτώριον τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν καὶ τῆς περιφρονήσεως πρὸς τὰς συντηρητικὰς ἀρχάς. «*Τί ;*» ἐθρήνουν ἀκαταπαύστως οἱ γέροντες,«*θὰ μᾶς διοικοῦν τώρα τὰ παιδιά;*»

Παιδιὰ ὠνόμαζον τοὺς συνυπουργοὺς τοῦ Μιαούλη, τῶν ὁποίων ἕκαστος ἦτο ὑπεράνω τῶν πεντήκοντα ἐτῶν, ὁ δὲ Μικούλης φιλάσθενος καὶ δυσειδὴς τὴν μορφὴν ἐφαίνετο ὡς γέρων ἑβδομηκοντούτης.

Καὶ οὕτω τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς ἔλαβε τὰς διαστάσεις, τὰς τόσον εὐρείας, τὰς τόσον ἐκμετακλευτικάς, τὰς τόσον ἀναληθεῖς. Ἕκαστος ἔκτιζεν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ δοκοῦν. Πότε ἡ Βασίλισσα παριστάνετο ὡς συνενοημένη μὲ τοὺς κατὰ καιροὺς ὑπουργοὺς διὰ νὰ φέρῃ τὸν ἀδελφόν της Πέτρον, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1851 ἐβασίλευεν ἐπὶ τοῦ Ὀλδεμβούργου, ἀποθανόντος τοῦ πατρός του, καὶ ὅστις, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἀπεφαίνετο πολλάκις ὅτι τὸν ἑλκύει πολὺ ἡ Ἑλλάς, ἀλλ' ὁ θρόνος τῆς Ἑλλάδος δὲν τὸν ἑλκύει ποσῶς. Θρόνος ὑπὸ τὸν ὁποῖον καίονται ὅλα τὰ πυρὰ,ὡς ἔλεγε. Καὶ ἠπόρουν καὶ ἐξίσταντο ἐν τῇ Αὐλῇ τοῦ Ὀλδεμβούργου, πῶς ἀντέχει ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία καὶ πῶς εὑρίσκεται τόσον ἐνθουσιασμένη εἰς τόπον, ὅπου αἱ στάσεις καὶ αἱ ἐπαναστάσεις φύονται ὡς τὰ μανιτάρια.

Καὶ ἄλλοτε πάλιν παριστάνετο, ὅτι αὕτη ἔφερε τὴν ῥῆξιν ἐν τῇ Βασιλικῇ οἰκογενείᾳ, τῇ Βαυαρικῇ, μὴ ὑποστηρίζουσα τὸν ἐπίδοξον διάδοχον, οὕτως ὥστε νὰ τὸν δεχθῶσιν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ θρήσκευμά του. Πιστεύοντες δέ, ὅτι ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία ἐξήσκει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Ὄθωνος, δὲν ἔπαυον νὰ τὴν κακίζωσιν ὡς ἀφορμὴν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως αὐτοῦ εἰς τὰς Βουλάς, ὅπως ἀλλάξωσι τὸ ἄρθ,ον τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁρίζον τὸ θρήσκευμα. Ἡ δὲ ἀτυχὴς Βασίλισσα, ὄχι μόνον δὲν ἤσκει ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τοῦΒασιλέως, ἀλλ' ἐλάμβανε πολλάκις καὶ ἐπιτιμήσεις αὐστηράς, ὅταν ἤθελε νὰ ἐπέμβῃ μετὰ ἐπιτακτικῆς ζωηρότητος εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔκρινεν ἀλλέως. Καὶ πολλάκις συνέβησαν ταῦτα καὶ ἐνώπιον τῶν ὑπουργῶν· καὶ ἡ μὲν Βασίλισσα τότε ἀπεχώρει κλαίουσα, οἱ δὲ ὑπουργοὶ ἐκεῖνοι λεπτῶς ἀνατεθραμμένοι τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ καὶ εὐγενεῖς, σεβόμενοι τοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου, δὲν ἐπέτρεπον εἰς ἑαυτοὺς οὔτε ψίθυρον νὰ ἐκφέρωσιν ἐπὶ τῶν οἰκογενειακῶν αὐτῶν

δυσαρμονιῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κόσμος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἐγνώριζε ποτὲ τὰ τοιαῦτα συμβάντα. Τοῦτο δὲ δὲν ἐμπόδιζε βεβαίως τὸν Βασιλέα νὰ ἔχῃ πᾶσαν τρυφερότητα πρὸς τὴν σύζυγόν του καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς. Ἡ δὲ Βασίλισσα,ἀνατεθραμμένη εἰς τὴν Γερμανικὴν αὐστηρότητα τῶν ἠθῶν καὶ εἰς τὴν ἄκραν ὑπακοὴν καὶ εἰς τὴν ἀποθέωσιν τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ οἰκιακῷ κύκλῳ, οὐδέποτε ἔδωκε δείγματα δυσκαρεσκείας ἐπὶ τούτῳ,λατρεύουσα τὸν Ὄθωνα μετά τινος ποιητικῆς ἐξάρσεως, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν τῆς Διαδοχῆς ἔλαβε τοιαύτας ἀπευκτέας διαστάσεις, χωρὶς νὰ πταίῃ ποσῶς ἡ Βασίλισσα καὶ εἰς οὐδέν· ἐχρησίμευεν ὅμως πάντοτε ὡς σημαία τῶν δυσκαρεστημένων, ἐκτυλισσομένη, ὅταν αἱ ἐπιθυμίαι τῶν ἀρχόντων δὲν ἱκανοποιοῦντο.

Ὅτε δὲ ἡ Βασίλισσα ἀντελήφθη πόσον κακῶς ἐξεμεταλλεύοντο τὸ ζήτημα καὶ πόσον δολίως ἐρρίπτοντο μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Βασιλέως δηλητηριώδεις λόγοι ὑπὸ τῶν ἐλπιζόντων τὴν διάστασιν Αὐτῶν, καὶ πόσον ἐχθρικῶς διέκειτο ἡ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας ἡ ἕως τότε εὐμενής, ἀπεφάσισε νὰ ταξειδεύσῃ καὶ διερχομένη ὅλας τὰς Αὐλὰς τῆς Γερμανίας,νὰ γνωρίσῃ εἰς ταύτας τὴν ἀλήθειαν.

Πηνελόπη Παπαηλιοπούλου

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

τῆς Προέδρου τῆς Ἑνώσεως τῶν Γυναικῶν τῆς Βαυαρίας εἰς τὴν πρώτην σύνοδον αὐτῆς,

Ὅ,τι, εἶναι διὰ τὴν τέχνην καὶ βιομηχανίαν αἱ ἐκθέσεις εἶναι δι' ἕκαστον σωματεῖον αἱ κατὰ καιροὺς συγκαλούμεναι ὁμηγύρεις πρὸς συνδιάσκεψιν εἰς ὡρισμένον πρὸς ἐπὶ τούτῳ μέρος. Καὶ ὅπως ὑπάρχουν διὰ τὰς ἐκθέσεις ἀντίπαλοι, τοιουτοτρόπως ὑπάρχουν καὶ διὰ τὰς ῥηθείσας συνδιασκέψεις ἄνθρωποι, θεωροῦντες ὥς τι ἐπουσιῶδες, ὅ,τι ὑπὸ σπουδαιοτέραν ἔποψιν καὶ πρὸς τελειοποίησιν τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ γίνεται.

Ἀδικωτάτη ἡ θεωρία τῶν ἀνθρώπων τούτων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μόνον συνδιασκέψεις δὲν ἠμποροῦν νὰ συντελέσουν διὰ τὴν πρόοδον. Τὰ ἀληθῆ πρὸς μεταρρύθμισιν καὶ πρὸς τὰ πρόσω βήματα γίνονται διὰ τῆς ἐν σιωπῇ καὶ κατὰ μόνας κριτικῶς καὶ δραστηρίως ἐκτελουμένης ἐργασίας. Καὶ αἱ γυναῖκες εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν κάλλιον παντὸς ἄλλου τοῦτο, ἀφοῦ μέγα μέρος τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς ἔργων ἀπέβλεπε πάντοτε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ δρᾶσιν αὐτῶν,εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλουν ὡσαύτως τὰς κατακτηθείσας ὑπ' αὐτῶν θέσεις εἰς τὰ βιοποριστικὰ ἐπαγγέλματα, τὴν τέχνην, τὴν ἐπιστήμην. Τοῦτο καὶ μόνον θὰ ἤρκει, ὅπως πείσῃ, ὅτι ἡ κατὰ καιροὺς πρὸς ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων δημοσία γνωστοποίησις δὲν εἶναι τι περιττόν.

Καὶ ὅπως αἱ μεγάλαι ἐκθέσεις συνετέλεσαν πρὸς ἐξύψωσιν καὶ πρόοδον τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, τοιουτοτρόπως καὶ μία ἡμέρα,ἀφιερουμένη εἰς τὴν σύσκεψιν τῶν γυναικῶν, φέρει εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν δημοσιότητα τὴν κατ' ἰδίαν γενομένην ἐργασίαν. Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς πρέπε ἀτὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἐξετάζεται, νὰ τροποποιῆται ἀναλόγως τῶν νέων ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων.Τὸ ἄτομον οὕτω, καὶ αἱ ἐν μέρει ἐνέργειαι ἑκάστης ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἀνήκουσιν μόνον εἰς ἑκυτὰς, ἀλλ' εἰς τὴν γενικότητα διὰ τὴν ὁποίαν καὶ εὐθύνεται. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι μία γενικὴ σύσκεψις ὄχι μόνον δὲν ἐπιφέρει βλάβην, ἀλλὰ συνδέει, ἐξυψώνει, ἀναζωπυρεῖ καὶ δίδει ὤθησιν πρὸς νέαν γενικωτέραν δρᾶσιν.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐπὶ θύρας συνδιασκέψεων εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι αἱ γυναῖκες εἰργάσθησαν μὲ συστηματικὴν καρτερίαν, ὅπως ἀνοίξουν εἰς ἑκυτὰς ὁδόν, καὶ ἀπέκτησαν διὰ μεγάλων ἀγώνων δικαιώματα εἰς ἐκεῖνα τὰ ἔργα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ συμμετοχή των δὲν ἐπιφέρει οὐδεμίαν βλάβην εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίαν καὶ ἀλληλεγγύην. Πρὸ παντὸς θέλει συζητηθῇ ἐπὶ ἑκάστου τούτων ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀμοιβαιότητος πρόβλεψις, καὶ ἡ ἐκτελεσθεῖσα ἤδη ἐργασία θέλει ἀποδείξει, ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἐπιδιώκει τὴν συμμετοχήν της ἐν τῇ κοινωνίᾳ πρὸς τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν, ἀλλ' ὅτι εἶναι σπουδαῖος παράγων καὶ μετὰ σπουδαιότητος ταύτην ἐπιζητεῖ.

Πρῶτον ζήτημα ἐν ᾧ ἡ γυνὴ ἔδρασε σπουδαίως εἶναι τὸ τῆς ἀνατροφῆς τῶν κορασίων, ἥτις ἐπκρουσίαζε μεγάλας ἐλλείψεις εἴς τε τὸν οἶκον καὶ τὴν σχολήν. Ἐν γιγαντιαῖον βῆμα ἔγεινεν ἤδη πρὸς τοῦτο· ὅ,τι ἄλλοτε ἦτο σκοτεινὸν καὶ ἄγνωστον, σήμερον διεσαφηνίσθη καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ φῶς. Ἐκίνησέ τις ἀπὸ στάδιον παραλογισμῶν, διῆλθε διὰ μέσου ἀντεγκλήσεων καὶ ἀντιδράσεων παντοειδῶν καὶ κατέληξεν εἰς ὡρισμένην καὶ συστηματικὴν μεταρρύθμισιν.

Τὸ αὐτὸ δύναταί τις νὰ εἴπῃ καὶ διὰ τὴν καθόλου γυναικείαν δρᾶσιν, τόσον εἰς τὰς γενικότητας ὅσον καὶ εἰς τὰς εἰδικότητας. Τὰ βήματα τὰ ὁποῖα ἔγειναν εἶναι ψηλαφητὰ πλέον. Σήμερον ἐξετάζεται ὑπὸ γενικὴν καὶ μερικὴν ἔποψιν ἡ ἀπὸ κοινοῦ συνεργασία, καὶ ἀποδεικνύεται ἅπαξ διὰ παντός, ὅτι καὶ τὰ ἀπώτερα ὅρια χαράττονται ἤδη. Ἡ γυναικεία δρᾶσις δὲν ἐπεβλήθη οὔτε ἐκ πρώτης ἀφετηρίας οὔτε μετὰ ταῦτα αὐθαιρέτως,ἀλλὰ παρουσιάζουσα τὸ δίκαιον καὶ ἀγωνιζομένη ὑπὲρ αὐτοῦ.Ἐὰν ἐβράδυνε νὰ τῇ ἀποδοθῇ καὶ κατὰ συνέπειαν ἐβραδυπόρησεν αὕτη,τὰ ἀποτελέσματα ὅμως ὑπῆρξαν λαμπρότερα.Αἱ χιλιάδες τῶν γυναικῶν αἱἀναδεικνυόμεναι κατ' ἔτος εἰς τὴν βιομηχανίαν, πρὸς κατάκτησιν τῶν κλάδων τῆς ὁποίας, ἀληθὴς ἀγὼν συνάπτεται κατὰ μυρίων δυστυχιῶν πείθει πάντα ἐχέφρονα περὶ τῆς γυναικείας ἐπιτυχίας. Δι' αὐτῆς ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀναγνωρίζουν τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν ἐπὶ τῆς βιωτικῆς πάλης, ἡμέραν παρ' ἡμέραν αὐξάνει· δὲν φαίνεται δὲ νὰ προξενῇ πλέον ἔκπληξιν καὶ ἀπορίαν ἡ αἴτησις περὶ διαλέξεως καὶ συναθροίσεως, ἀφορώσης ἀποκλειστικῶς τὰ συμφέροντα τῶν γυναικῶν ἢ τὰ τοῦ κοινοῦ ἀνεξαιρέτως. Ναὶ ἔχομεν ἤδη φίλους, οἵτινες εὑρίσκουν τοῦτο φυσικώτατον καὶ ὀρθότατον καὶ οἵτινες φρονοῦν ὅτι πολλαὶ ἐλλείψεις καὶ πολλὰ σημεῖα τοῦ καθεστῶτος χωλαίνοντα καὶ πάσχοντα ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας καὶ ζημιοῦντα πρωτίστως τὰς γυναῖκας, θέλουν βελτιωθῇ, ὅταν αἱ γυναῖκες λάβουν μέρος εἰς τὰ πρὸς βελτίωσιν σχετικὰ μέσα.

Ἐπεκράσησεν ἡ συνήθεια νὰ λέγεται· Αἱ γυναῖκες ἑνὸς λαοῦ ἀποτελοῦν τὸ μέτρον τῆς προόδου αὐτοῦ. Καὶ θὰ περιεποίει λοιπὸν τιμὴν ἡ Γερμανὶς εἰς τὸ ἔθνος της, ἐὰν εἰς τὴν δυσκόλως διεξαγομένην πάλην τῶν κοινωνικῶν συγκρούσεων δὲν ἐλάμβανε μέρος καὶ δὲν ἐνδιεφέρετο; Καθ' ὃν καιρὸν τοὺς ἄνδρας ὅλων τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας, ἀπὸ τῶν πριγκήπων μέχρι τῶν ἐργατῶν, ἀπασχολεῖ καὶ θέτει εἰς κίνησιν τὸ κοινωνικὸν ζήτημα, καθ' ὃν καιρὸν πολιτεία καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ,κράτος καὶ δῆμος συνεργάζονται πρὸς λύσιν σπουδαίων ζητημάτων, ἀφορώντων καὶ τὴν γυναῖκα, ὀφείλει ἡ Γερμανὶς νὰ μένῃ κατὰ μέρος, βλέπουσα ἀπὸ μακρὰν καὶ περιοριζομένη εἰς τὸ νὰ λέγῃ: τοῦτο δὲν εἶναι ἰδική μου δουλειά Τῇ ἀληθείᾳ. si le mouvement n'existait pas, il faudrait l'inventer (wenn die Bewegung nicht da ware, muste sie erfunden werden) ἐὰν ζήτημα καὶ κοινωνικὴ ἀναζύμωσις δὲν ὑπῆρχεν, ἔπρεπε νὰ ἐπινοηθῇ, ὅπως ἀπαλλάξῃ τὴν γυναῖκα τῆς ἀνοησίας αὐτῆς.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν λοιπὸν αὐτῶν τῶν προσδιωρισμένων διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίαν τῶν σκεπτομένων γυναικῶν τῆς Βαυαρίας θέλουν ἀνακινηθῆ κεφάλαιά τινα τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων μας, ὡς ἡ *Παράβασις τοῦ περὶ ἐπιβλέψεως καθήκοντος τῶν γονέων*, ἡ *ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως*, ἡ *Δημοσία ἠθική*. Εἰς τὰ ὁποῖα κεφάλαια ἀποδεικνύεται ἐναργῶς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, διὰ τὸν ὁποῖον αἱ γυναῖκες εὐθύνονται, καὶ πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ ὁποίου αἱ γυναῖκες ὀφείλουν νὰ συνεργασθοῦν. Παρῆλθον οἱ χρόνοι,κατὰ τοὺς ὁποίους ἠδύνατό τις ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν οἰκογενειακήν του ἡσυχίαν, ἀποφεύγων ν' ἀκούσῃ καὶ ἴδῃ τὸ λυπηρὸν καὶ φρικῶδες, ὅπως μὴ διαταραχθῇ ἡ ἀτομική του γαλήνη. Αἱ συνέπειαι καὶ οἱ κίνδυνοι τῶν κακῶν τούτων σημαίνουν σήμερον εἰς τὴν θύραν ἑνὸς ἑκάστου. Ἡ ἀνθρωπότης εἶνε ἓν σῶμα, συντηρουμένη ὑπὸ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ Ὅταν ἓν μέρος τούτου πάσχει, συναισθάνεται τὸ ὅλον σῶμα τὴν πάθησιν καὶ ἐπηρεάζεται ὑπ' αὐτῆς. Ἡ ὑγιὴς μόνον κατάστασις τῶν μελῶν συντηρεῖ τὸ ὅλον σῶμα, καὶ προάγεται, καὶ κραταιοῦται τοῦτο.

Ὁ ἀνὴρ δὲν εἶχεν ἐννοήσει, πῶς ὤφειλε νὰ καταρτίσῃ τὴν γυναῖκα, ὅπως τὴν καταστήσῃ μέλος ἑνὸς οἱουδήποτε ὅλου. Μέγας ἀριθμὸς γυναικείων ἀδυναμιῶν καὶ σφαλμάτων, ἀπέδειξε τὴν ἔλλειψιν ταὐτότητος ἰδεῶν, μορφώσεως ἀρτίας καὶ ἀνταποκρινομένης εἰς τὸν φυσικὸν προορισμὸν αὐτῆς.

Τώρα εὐτυχῶς ἐργάζονται ἀπό τινος καὶ τὰ δύο φῦλα πρὸς ἐφαρμογὴν νέων ὑγιῶν ἰδεῶν Τὰ γιγαντιαῖα βήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ δέκα ἐτῶν ἔκαμαν αἱ γυναῖκες, προξενοῦν θάμβος. Αἱ ἑνώσεις των, ὁ διοργανισμός των καὶ τὰ ἐκ τούτων ἀποτελέσματα, ἅτινα χρησιμεύουν ὡς προκαταρκτικὴ σχολὴ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ κοινοῦ βίου καὶ τῶν αὐστηρῶν αὐτοῦ ἀπαιτήσεων, ἑλκύουν τὸν θαυμασμόν. Αἱ ὁρισθεῖσαι διὰ τὴν σύσκεψιν τῆς ἑνώσεως τῶν γυναικῶν τῆς Βαυαρίας ἡμέραι ἔγειναν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀνακινήσεως καὶ προσελεύσεως τῶν εἰς τὰς μικρὰς καὶ μικροτάτας πόλεις τῆς χώρας εὑρισκομένων γυναικείων σωματείων, πρὸς συνένωσιν αὐτῶν εἰς τὸ ὅλον σῶμα, ὅπως,συνεργαζόμενα ἐν τῇ ὁλότητι φέρουν καλὸν ἀποτέλεσμα, ὅπερ βεβαίως δὲν ἠμποροῦν νὰ κατορθώσουν διῃρημένα καὶ ἐν μερικότητι. Αἱ γυναῖκες τῶν μικρῶν πόλεων δὲν θέλουν ἀπαντήσει μεγάλας δυσκολίας· εὐκολώτερα ἠμπορεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τις εἰς μικρὸν πληθυσμὸν μεταρρυθμιστικοὺς νόμους: Τὸ τοιοῦτο δὲν συμβαίνει καὶ διὰ γυναῖκας ἡμίσεος ἢ ἑνὸς ἑκατομμυρίου κατοίκων, αἱ ὁποῖαι, ἐκτὸς τῆς ὑπερόγκου ἐργασίας,ἥτις χρειάζεται, ὅπως πείσουν τὸν μέγαν πληθυσμόν, ἔχουν νὰ διεξαγάγουν καὶ πάλην πρὸς τὰς διαφόρους ἀντιδράσεις τῶν μὴ ἐννοούντων τὸ ἴδιον συμφέρον ἀνδρῶν. Εἰς τὸ Bamberg λ. χ. ἔγεινεν τῇ ὑποκινήσει καὶ συνεργασίᾳ τῶν γυναικῶν παραδειγματικαὶ μεταρρυθμίσεις. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Μόναχον πνέει τώρα οὔριος ἄνεμος προοδευτικοῦ πνεύματος, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζομεν πολλὰ τὰ καλά.

Εἴθε αἱ ἡμέραι αὗται τῆς συνεργασίας τῶν γυναικῶν τῆς Βαυκρίας, διὰ τὰς ὁποίας τόση καρτερικὴ ἐργασία καὶ προσπάθεια κατεβλήθη, νὰ γίνουν πρόξενοι ἀναπαραγωγῆς καὶ αὐξήσεως ἀγαθοφρόνων. Ἡ συνεχομένη μὲ τὴν αἴθουσαν ταύτην καλλιτεχνικὴ γυναικεία ἔκθεσις, δὲν θὰ χρησιμεύσῃ μόνον ὡς ἀναψυχὴ ἐκείνων, οἵτινες θὰ παρακολουθήσουν ἐδῶ τὸ ἔργον μας,ἀλλὰ καὶ ὡς ἔνδειξις ψηλαφητὴ τῆς προόδου τῆς γυναικὸς εἰς τὰς πλέον ὡραίας καὶ ἰδανικὰς σφαίρας τῆς τέχνης.

Ilka Feudeuberg

κατὰ μετάφρασιν **Μαρίας Πινέλλη**

ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

Ἔφθασεν εἰς τὸ ζητούμενον κεφάλαιον καὶ τὸ ἀνέγνωσεν ὅλον ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον. Βεβαίως ἡ θέσις της δὲν εἶχε τίποτε κοινὸν μὲ τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς, τῆς ὁποίας τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν περιέγραφεν ἡ Ἀγγλὶς συγγραφεύς. Καὶ δι' αὐτό, ὅταν ἀνέγνωσεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἐπερίμενεν ὅτι θὰ ἐφώτιζε κάπως τὸ σκοτεινὸν μυστικὸν καὶ τῆς ἰδικῆς της ψυχῆς, ἔμεινε περισσότερον σκεπτικὴ ἀπὸ πρὶν καὶ περισσότερον στενοχωρημένη καὶ ἀμήχανος. Τότε ἐπανῆλθεν ἡ σκέψις της εἰς τὴν φωλεάν, περὶ τὴν ὁποίαν τὰ μικρὰ πουλάκια ἐπτερύγιζαν πρὸ ὀλίγου καὶ ἔστρεψε καὶ πάλιν τὸ βλέμμα της πρὸς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, περισσότερον τώρα ἐρωτηματικὸν ἀπὸ πρίν. Τὰ μικρὰ πουλάκια δὲν ἐφαίνοντο πλέον πουθενά, καὶ ἐνῷ ἕνα φύσημα αἰφνίδιον καὶ ἀπότομον ἀνέμου, κάτι τὸ ὁποῖον ὡμοίαζε πρὸς καταιγίδα, συνοδευόμενον καὶ ἀπὸ βροντὰς καὶ ἀστραπάς,ἐτίναξε τόσον ἀποτόμως τὸν κλάδον τοῦ δένδρου, ἐπί τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ μικρὰ φωλεά, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, κλάδος, φωλεά, μικροσκοπικοὶ καὶ ἄπτεροι νεοσσοὶ εὑρίσκοντο ριμμένα εἰς τὸν κῆπον, εἰκὼν τελείας καὶ ἀνεπανορθώτου καταστροφῆς.

Ἡ Ἄννα εἰς τὸ θέαμα αὐτὸ ἠσθάνθη τὴν καρδιάν της νὰ σφίγγεται περισσότερον. Ἕνα νέον *διατί*,μίαν νέαν ἐρώτησιν ἀπηύθυνεν ἤδη τὸ πνεῦμά της πρὸς τὴν μυστηριώδη δύναμιν, ἡ ὁποία διευθύνει τὴν τύχην τῶν πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἤρχισε νὰ παρομοιάζῃ ὀλίγον τὴν καταιγίδα, ἥτις ἐτάραττε καὶ τὴν ἰδικήν της ψυχὴν τόσον ἀποτόμως ἐπὶ ἕνα ἤδη μῆνα πρὸς τὴν τρομερὰν καταιγίδα, ἥτις κατέστρεψε τὴν φωλεάν, εἰς τὴν ὁποίαν μίαν στιγμὴν πρὶν ἐπτερύγιζεν ἡ χαρά.

Ἀφῆκε τὸν ἐξώστην, διότι βροχὴ ραγδαία εἶχε διαδεχθῆ τὸν αἰφνίδιον ἀνεμοστρόβιλον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μικρὸν γραφεῖον της, πάντοτε στενοχωρημένη, πάντοτε ἀνήσυχος. Ἐδοκίμασε νὰ γράψῃ πρὸς τὸ ἄνδρα της,νὰ συνεχίσῃ τὸ ποίημα τῆς προτεραίας, ἀλλὰ τῆς ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ κατορθώσῃ. Ἀνήσυχος πάντοτε περιεφέρετο ἀπὸ δωματίου εἰς δωμάτιον μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ μικροῦ ὀρφανοῦ, τὸ ὁποῖον τώρα ἐταξείδευε μακράν, συνοδεῦον τὸν πατέρα του εἰς τὰ λουτρὰ τοῦ Evianεἰς τὰ ὁποῖα μετέβαινε κατ' ἔτος. Καὶ τὸ δωμάτιον αὐτὸ ἦτο ἔρημον, καὶ τὸ μικρὸν πλάσμα, τὸ ὁποῖον τόσον εἶχεν ἀγαπήσει τὴν Ἄννα, τὴν εἶχε ἀποχωρισθῆ διὰ πρώτην φορὰν μὲ τόσην λύπην ὥστε αἰφνιδίως τῆς ἦλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἐνδεχόμενον ἦτο νὰ μὴ τὸ ἰδῇ ποτὲ πλέον. Ἔχει καὶ τὸ μικρὸν αὐτὸ τὰς λύπας καὶ τὰς δυστυχίας του τόσον ἐνωρὶς καὶ τόσον πρόωρα, ἐσκέφθη ἡ Ἄννα.Καὶ ἐπανῆλθεν ἀμέσως εἰς τὴν μνήμην της ὅλη ἡτραγικὴ ἐξέλιξιςτοῦ θανάτου τῆς κ.Παλβίδου καὶτοῦ πάθους της πρὸς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὴ εἶχε συμπαθήσει διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ ἡ ζωὴ ἡ πολυκύμαντος τῆς κ. Μύρτου, καὶ ἡ τελευταία βαθυτάτη θλίψις τοῦ μικροῦ, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶχε ἐννοήσει, εἶχε μάθει, τὶς εἶδε πῶς τὸ φοβερὸν τῆς γεννήσεώς του μυστικόν.

Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ εἶναι μία σειρὰ δραμάτων καὶ τραγῳδιῶν εἶπε, μονολογοῦσα ἡ Ἄννα. Καὶ τρομαγμένη, φοβισμένη ἤρχισε νὰ σκέπτηται, ὅτι καὶ ἡ ἰδικὴ της ζωὴ ἤρχιζε νὰ περιπλέκεται μὲ τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν δραμάτων καὶ ἡ ψυχή της νὰ ἀφυπνίζεται εἰς αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ὅσον καὶ ἂν ἦσαν φυσικά, περιέπλεκαν ὅμως καὶ τὴν ἰδικήν ὕπαρξιν εἰς σημεῖον ἀσυμβίβαστον καὶ πρὸς τὰς ἀρχάς της καὶ πρὸς ὅ, τι ἐνόμιζε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὅτι ἀπετέλει τὸν σκοπὸν καὶ τὸν προορισμὸν της εἰς τὴν ζωήν.

Ἐστηρίζετο ἀκόμη εἰς τὴν θύραντοῦ παιδικοῦ δωματίουκαὶ ἄφηνε τὸν νοῦν της νὰ πλανᾶται εἰς σκέψεις καὶ ἰδέας, αἱ ὁποῖαι ἀδιακόπως συνεκρούοντο ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, ὅταν ὁ πατέρας της ἐφάνη ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του μὲ ἕνα μεγάλον φάκελλον εἰς τὸ χέρι. Πῶς ἐδῶ; παιδί μου; τῆς εἶπε Ἐνθυμήθης τὸν μικρόν μας φίλον, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς ἔχῃ ἴσως λησμονήσει τὴν στιγμὴν αὐτήν; Καὶ σὲ λυπεῖ λοιπὸν τόσον ἡ ἀπομάκρυσίς του, ὥστε νὰ φαίνεσαι τόσον θλιμμένη, τόσον στενοχωρημένη, τόσον μελαγχολική;

Ἡ Ἄννα μὲ τὰς λέξεις αὐτὰς τῆς πατρικῆς συμπαθείας ἠσθάνθη ὡς νὰ εἶχεν ἀφαιρεθῆ αἴφνης ἀπὸ τὸ στῆθός της

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΜΕΛΟΥΣΙΝΗ

Ἡ Μελουσίνη ἦτανε μία πριγκήπισσα, κόρη ἑνὸς βασιλιᾶ τῆς Ἀλβανίας καὶ μιᾶς νεράϊδας. Κάθουνταν στὸ βάθος ἑνὸς δάσους τοῦ Poitou, μία μέρα ὅπου ὁ Ρεϋμονδίνος, κόμης τοῦ Poitiers, κυνηγοῦσε μὲ τὴν ἀκολουθία του, ἀνάμεσα στὰ δάση, περιπλανήθηκε καὶ ἔφτασε πολὺ μακρυά. Ἄρχιζε νὰ νυχτώνῃ καὶ ὁ κόμης ἦτανε πολὺ στενοχωρημένος ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ τὸ δρόμο του, ὅταν ἔφθασε σ' ἕνα ἀνοιχτό μέρος ὅπου ἤτανε μία πηγὴ ἀνάμεσα ἀπ' ἕνα βράχο. Στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ εἶδε ἑξαφνα πολλὲς κοπέλλες γυμνὲς ὡς τὴ μέση, ἡ ὁποῖες λούζουνταν στὸ καθαρὸ νερὸ καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὲς μία ποῦ ξεχώριζε ἀπὸ τὴν ἔκτακτη ὀμορφιά της· τὰ θαυμάσια ξανθὰ μαλλιά της ἔπεφταν ἐπάνω στοὺς ἄσπρους ὤμους της καὶ τὰ χτένιζε μ' ἕνα χρυσὸ χτένι. Ἡ πριγκήπισσα αὐτὴ ὑποδέχτηκε μὲ πολὺ χάρι τὸν Ρεϋμονδίνο. Τὸν προσκάλεσε καὶ ἔφαγαν μαζῆ καὶ ἔπειτα μίλησαν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Ὁ Ρεϋμονδίνος τὴν ἐρωτεύτηκε καὶ ζήτησε νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα του αὐτὴ τὴν πριγκήπισσα, ἡ ὁποία ἤτανε ἡ Μελουσίνη, ἐδέχτηκε τὴν πρότασή του, μὲ μία συμφωνία μόνον —κάθε Σάββατο θὰ τὴν ἄφηνε ἐντελῶς ἐλεύτερη νὰ κλείνετε στὴν κάμαρά της καὶ δὲν θὰ ζήταγε ποτὲ νὰ μάθῃ τί θὰ ἔκανε ἐκεῖ. Ὅπως ὅλοι οἱ φοβερὰ ἐρωτευμένοι, καὶ ὁ κόμης ὑποσχέθηκε ὅτι καὶ ἂν τοῦ ζήτησε καὶ ἔπειτα ἀπὸ 'λίγες 'μέρες ἔγιναν οἱ γάμοι στὸ Poitiers μὲ μεγάλη πολυτέλεια, ἂν καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ρεϋμονδίνου εἶδε, χωρὶς ἐνθουσιασμό, τὴν ξένη αὐτὴ νύφη, ποῦ βρέθηκε μέσα στὸ δάσος.

Ἡ Μελουσίνη γιὰ δῶρο τοῦ γάμου ἔχτισε διὰ μαγείας ἕνα βασιλικὸ πύργο στὸ Lusignan, ἐκεῖ ἦρθαν καὶ κάθησαν οἱ νειόπαντροι καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἕνα χρόνο, ἡ πριγκήπισσα ἀπόχτησε ἕνα ἀγοράκι, τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε παρὰ ἕνα δόντι, ἀλλὰ δόντι πολὺ παράξενο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο τὸν λέγανε,Γοδεφρίδο τὸ μονοδόντι. Ἔπειτα τὸνἄλλο χρόνο ἀπόχτησε καὶ ἄλλο παιδί, ἀγόρι καὶ αὐτό, τὸ ὁποῖο ὅμως εἶχε μονάχα ἕνα μάτι στὴ μέση τοῦ μετώπου.Ἀργότερα γεννήθηκε ἀκόμη ἕνα ἀγόρι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἤτανε σημαδεμένο, γιατὶ δὲν εἶχε παρὰ ἕνα αὐτί. Ἂν καὶ λάτρευε τὴν γυναῖκα του ὁ Ρεϋμονδίνος, ἄρχιζε ὅμως νὰ τρομάζῃ μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ τέρατα. Ὅταν γεννήθηκε καὶ τέταρτο ἐξαιρετικὸ παιδί, εἶπε τὴν λύπη του στὸν ἀδερφό του. Ἐκεῖνος τοῦ εἶπε βέβαια γιὰ ὅλα αὐτὰ κάποια διαβολιὰ ὑπάρχει καὶ τὸν ρώτησε μήπως, κατὰ τύχη ἡ γυναῖκά του ἤτανε μάγισσα; Ὁ Ρεϋμονδίνος τότε ὡμολόγησε ὅτι, κάθε Σάββατο κλείνονταν μέσα στὴν κάμαρά της, εἴκοσι τέσσαρες ὧρες καὶ ὅτι δὲν ἤξερε κανεὶς τὶ ἔκανε ἐκεῖ, ὅλο αὐτὸ τὸν καιρό.

—Πρέπει νὰ τὸ μάθωμε, εἶπε ὁ ἀδελφός του, βέβαια θὰ κάνῃ μάγια καὶ ἀπὸ αὐτὸ συμβαίνουνε ὅλες ἡ δυστυχίες». Τὸ ἄλλο Σάββατο οἱ δύο ἀδελφοὶ πήγανε σιγά, σιγὰ, ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα τῆς Μελουσίνης. Ὁ Ρεϋμονδύνος κύτταξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα καὶ ὅτι εἶδε τὸν ἔκαμε νὰ μείνῃ ἔκθαμβος.

Γυμνὴ καὶ κάτασπρη σὰν κρίνος ἡ Μελουσίνη. λούζουνταν μέσα σὲ μία μεγάλη στέρνα, τραγουδοῦσε καὶ χτένιζε τὰ θαυμάσια χρυσᾶ μαλλιά της καὶ ὁ κόμης ἀνεκάλυψε ὅτι τὸ σῶμα της τέλειωνε σὲ οὐρὰ φειδιοῦ.—Γιὰ νὰ μὴν μάθῃ κανεὶς τὴ μεταμόρφωση αὐτὴ ποῦ πάθαινε κάθε βδομάδα γιὰ αὐτὸ ἡ πριγκήπισσα κλείνουνταν μέσα στὴ κάμαρά της.

Ὁ Ρεϋμουδίνος ἔγινεν ἔξω φρενῶν καὶ μὲ ἕνα χτύπημα μὲ τὸν ὦμο του ἀνοιξε τὴν πόρτα. Ἡ Μελουσίνη μόλις εἶδε τὸν ἄντρα της ἔτσι θυμωμένο ἔβγαλε μιὰ φωνὴ ἀπελπισίας καὶ χάθηκε· ἀπὸ τότε δὲν τὴν ξαναεῖδε κανείς. Καμμιὰ φορὰ ὅμως τὶς φεγγαρολουσμένες βραδιὲς τὴν ἀκοῦνε νὰ περιτριγυρίζῃ καὶ νὰ τραγουδῇ ὀλόγυρα στὸν πῦργο ποῦ ἔχτισε, ἀκόμη ἔφτανε ὡς τὴ κάμαρα τῶν παιδιῶν της, καὶ τὰ νανουρίζει μέσα στὰ κρεβατάκια τους.

Στὰ περισσότερα μέρη τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας εἶναι γνωστὸς ὁ μῦθος τῆς νύμφης Μελουσίνης. Στὸ Ligny τὸ μοναδικὸ λείψανο τοῦ δουκικοῦ πύργου, ἀκόμη ἔχει τὸ ὄνομα «πύργος τῆς Μελουσίνης» καὶ στὸ Λουξεμβοῦργο στὴ λιτανεία ποῦ κάνουν στὶς 11 τοῦ Μαΐου βαστοῦν πάνω σὲ ἕνα μαξιλάρι ἀπὸ κόκκινο βελοῦδο, τὸ χρυσὸ κλειδὶ τὸ ὁποῖο μεταχειρίζουνταν ἡ πριγκήπισσα γιὰ νὰ κλείνεται μέσα στὴ καμαρά της ὅπου ἔκανε τὸ μαγικὸ λουτρό της κάθε ἑβδομάδα. Ἀκόμη διηγοῦνται ἐκεῖ πῶς ὅταν τὸ 1622 ἄρχισαν νὰ γαλᾶνε τὸν πύργο ποῦ εἶχε χτίσει στὸ Lusignan, ἄκουσαν μιὰ μεγάλη ἀπελπισμένη φωνὴ νὰ περνᾷ τὸν ἀέρα καὶ εἶδαν τὴν Μελουσίνη νὰ φεύγῃ μὲ σχῆμα δράκοντα ἄσπρου καὶ γαλάζιου.

(Andrè Theuriet)

κἄτι τὸ ὁποῖον τῆς ἐπίεζε τὴν ψυχὴν καὶ μὲ ἀληθῆ ἀνακούφισιν ἐρρίφθη ὡς ἄλλοτε, ὅταν ἦτο μικρὸ παιδάκι, εἰς τὴν πατρικὴν ἀγκάλην καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ὁ πατέρας της τὴν ἔσυρε μέχρι τοῦ παραθύρου, τῆς ἔδειξε τὴν ἔξω κατραγίδα καὶ γελαστός, ἀλλὰ καὶ μὲ συγκίνησιν εἰς τὴν φωνήν. Ἄννα, παιδί μου, τῆς εἶπε : ὁ καιρὸς αὐτὸς πειράζει τὰ κουρασμένα νεῦρα, καὶ τὰ ἰδικά μας ἔχουν παρακουρασθῇ τελευταίως.

Ἡ Ἄννα ἐσκούπισε τὰ δάκρυά της, ἐκύτταξε τὸν πατέρα της εἰς τὰ ᾽μάτια, καὶ ἔπειτα τὸν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἤνοιξε τὸ γραφεῖόν της καὶ τοῦ ἔδωκε τὸν φάκελλον, τὸν ὁποῖον εἶχε τὴν προηγουμένην ἑσπέραν ἐπιγράψει καὶ σφραγίσει διὰ τὸν ἄνδρα της.

— Εἶναι μυστικὸν μεταξύ σας ; τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τοὺς δύω σας ; ἠρώτησεν ὁ κ. Δούαλ.

— Ναί, εἶπεν ἡ Ἄννα, ἡ ὁποία ἀμέσως εἶχε μετανοήσει διὰ τὴν αἰφνιδίαν ἀπόφασίν της.

— Τότε δὲν ἔχω νὰ ἐπέμβω εἰς αὐτό, εἶπεν ὁ Δούαλ. Ὁ ἄνδρας σου δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἔλθῃ καὶ ποτέ, Ἄννα, ἕνας πατέρας δὲν ἠμπορεῖ νὰ σκέπτεται καὶ ἀποφασίζῃ ἐπὶ ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν ἕνα σύζυγον.

— Ναί, ἀλλὰ ὁ πατέρας ἠμπορεῖ νὰ συμβουλεύῃ μίαν σύζυγον, ὅταν ἡ σύζυγος εἶναι κόρη του, ἀπήντησεν ἡ Ἄννα. Ὁ πατέρας ἠμπορεῖ νὰ τὴν βοηθήσῃ μὲ τὴν πεῖραν του τῆς ζωῆς νὰ ἰδῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἰδῇ αὐτὴ καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ.

Ὁ Δούαλ ἐφαίνετο σκεπτικός. Περὶ τίνος πρόκειται ; ἠρώτησε, θέτων τὸν φάκελλον ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, χωρὶς νὰ τὸν ἀποσφραγίσῃ.

Νομίζω ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὸν ἄνδρα μου καὶ ὅτι δὲν τὸν ἠγάπησά ποτε μὲ ἀληθινὸν ἔρωτα, ἀπήντησεν ἡ Ἄννα.

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΟΙΔΟΣ

Ἕως τώρα εἴχαμεν γυναῖκας διακριθείσας εἰς τὴν ζωγραφικήν, εἴχαμεν γυναῖκας διακεκριμένας εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ τὴν ἄρπαν, ἀλλὰ δὲν εἴχαμεν γυναῖκας διακεκριμένας εἰς τὸ ἆσμα. Πολλαὶ Ἑλληνίδες φιλοτίμως ἠσχολήθησαν ἕως τώρα εἰς τὴν φωνητικὴν μουσικήν, πολλαὶ ἀνῆθον ἐρασιτεχνικῶς τὴν μικρὰν σκηνὴν τῆς μουσικῆς ἑταιρείας καὶ τοῦ Ὠδείου, ἀλλὰ καμμία δὲν εἶχεν ἐξέλθει μὲ δίπλωμα ξένου Conservatoire καὶ μὲ θρίαμβον ἀληθῆ τοῦ ἄπματος τοιοῦτον, ὥστε νὰ παρακκλῆται νὰ δεχθῇ θέσιν εἰς τὰ πρῶτα Εὐρωπαϊκὰ θέατρα.

Ἡ κ. Φωκᾶ τὸ γένος Μυλωνάκη, καταγομένη ἐκ Κρήτης εἶναι ἡ ἡρωὶς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θριάμβου. Ἡμεῖς ἐδῶ δὲν ἐγνωρίζαμεν τὴν κ. Φωκᾶ, καὶ ἐὰν τυχαίως δὲν διέβαινεν ἀπὸ τὴν πόλιν μας καὶ δὲν ἀπεδέχετο νὰ λάβῃ μέρος εἰς δύο εὐεργετικὰς ἑσπερίδας καὶ δὲν ἐγοήτευε καὶ ἐξετρέλλαινε μὲ τὴν ὡραίαν φωνήν της, καὶ μὲ τὴν ἀπαράμιλλον τέχνην της ὅλας τὰς Ἀθήνας, ἀκόμη ἕως τώρα θὰ ἠγνοούσαμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀριθμεῖ ἐπὶ τέλους καὶ μίαν καλλιτεχνικὴν γυναικείαν δόξαν εἰς τὸ ἆσμα.

Καὶ ἡ κ Φωκᾶ ἔμεινεν ἄγνωστος καὶ τὸ ὄνομά της δὲν διελαλήθη ἀνὰ τὸν κόσμον ὡς τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων ξένων ἀοιδῶν, διότι — κατὰ τοῦτο γνησία ρωμηὰ — ἐπροτίμησεν, ἅμα ἐπεράτωσε τὰς σπουδάς της, νὰ ὑπανδρευθῇ καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὸ πεζότατον pot-au-feu τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, μᾶλλον, παρὰ νὰ δρέψῃ δάφνας καλλιτεχνικάς, ἀπὸ ἐκείνας, ἃς ἡ γεννάικα φύσις ἔσπειρεν ἀφθόνους περὶ τὸ παιδικόν της λίκνον.

Δὲν θέλομεν μὲ τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ μειώσωμεν κατ᾽ ἐλάχιστον τὸ γόητρον τῆν οἰκογενειακῆς εὐτυχίας τῆς κ. Φωκᾶ Ἔχομεν μάλιστα λόγους νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ συζυγικὴ στέγη ἐν Βέρνῃ ὅπου ἡ κ. Φωκᾶ μένει ἔχει μεταβληθῆ εἰς μουσικὸν παράδεισον, τοῦ ὁποίου τὴν χαρὰν δὲν κάμνει μόνον τὸ ἆσμα τὸ μαγικὸν τῆς Ἑλληνίδος ἀοιδοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ λατρεία καὶ ὁ θαυμασμὸς συζύγου καλοῦ καὶ ὑπερηφάνου διὰ τὴν κατάκτησίν του.

Ἀλλ᾽ ἡμεῖς τὴν κατάκτησιν αὐτὴν τὴν φθονοῦμεν, τὴν ζηλεύομεν καὶ εἰλικρινῶς ὁμολογοῦμεν, ὅτι θὰ ἠθέλαμεν τὰς ὀλίγας γυναικείας ἐξοχότητας, ἃς ἀριθμεῖ ὁ τόπος μας, ἀτηλλαγμένας δεσμῶν, ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι κρατοῦν τὰς γυναῖκας δεσμευμένας εἰς μίαν γωνίαν ἄγνωστον. ἐνῷ ἠδύναντο νὰ περιάγουν τὴν δόξαν των ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἑλληνικὴ δόξα παντοῦ καὶ νὰ κερδίζουν εἰς τιμὴν καὶ φήμην ἐθνικήν, ὅ,τι ἴσως θὰ ἐστεροῦντο τότε εἰς οἰκογενειακὴν καὶ ἀτομικὴν εὐτυχίαν.

ΕΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἡ κ. Φλωρεντία Φουντουκλῆ, ἡ ἑτέρα τῶν διευθυντριῶν τοῦ ἰδιοσυντηρήτου Παρθεναγωγείου Φουντουκλῆ- Πρινάρι δὲν εἶνε μόνον καλὴ παιδαγωγὸς καὶ ἔξοχος μαθηματικός, ἀλλ᾽ εἶναι καὶ συνθέτις ὡραίων παιδικῶν ἀσματίων καὶ διαλόγων καὶ κωμωδιῶν, πράγματα τὰ ὁποῖα σπανίζουν ὀλίγον εἰς τὰ σχολεῖα μας. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀσματία, τὰ συνοδεύοντα τὴν γυμναστικὴν καὶ τὰ διάφορα παιδικὰ παίγνια καὶ αἱ κωμωδίαι ἐδοκιμάσθησαν ἤδη κατὰ καιροὺς εἰς αὐτὴν τὴν σχολὴν τῆς κ. Φουντουκλῆ καὶ ἐνθουσιωδῶς ἐχειροκροτήθησαν. Διδασκάλισσαι καὶ γονεῖς παρεκάλεσαν τὴν κ. Φουντουκλῆ νὰ ἐκδώσῃ ὅλα αὐτὰ εἰς βιβλιάριον τὸ ὁποῖον εἶναι ἤδη ἕτοιμον καὶ διὰ τὰς προσεχεῖς ἐξετάσεις τῶν διαφόρων σχολείων, ἀληθῶς εὐεργετικόν.

Πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα.

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΓΥΜΝΑΣΤΡΙΑΙ

Ἕως τώρα κατ᾽ ἔτος εἴχαμεν τὰς ἐξετάσεις τῶν ἑλληνίδων διδασκαλισσῶν Τώρα ἔχομεν, χάρις εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Τμῆμα τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων καὶ τὴν πρόεδρον αὐτοῦ κ. Αἰκατερίνην Λασκαρίδου, καὶ τὰς ἐξετάσεις τῶν ἑλληνίδων γυμναστριῶν.

Καὶ δὲν κρύπτω ὅτι εἰς ὅσην μελαγχολίαν μὲ ἐμβάλλουν αἱ ἐξετάσεις τῶν πρώτων μὲ τὰ μαραμένα πρόωρα πρόσωπα καὶ τὰ βαθουλωτὰ στήθη κσὶ τὰ κουρασμένα ἀπὸ τὴν μελέτην μάτια, τόσον ἐνθουσιασμὸν μοῦ ἐμπνέουν αἱ ἐξετάσεις τῶν γυμναστριῶν μετὰ ὡραῖα καὶ εὔκαμπτα ὡς σιλφίδων σώματα, μὲ τὰ δροσερὰ μάγουλα, μὲ τὰ φωτεινὰ καὶ ἀκτινοβόλα μάτια.

Αὐταὶ δίδουν τὴν εἰκόνα τῆς νεότητος καὶ τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς χάριτος, καὶ δίδουν ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον μιᾶς φυλῆς ὑγιοῦς καὶ ρωμαλέας, καὶ διδουν τὴν ἰδέαν τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ τῆς φαιδρότητος καὶ τῆς εὐτυχισμένης ζωῆς, ἣν δημιουργοῦν τὰ ὑγιῶς ἀναπτυσσόμενα σώματα. Δι᾽ οἷον δήποτε ἀγῶνα τῆς ζωῆς αὐταὶ φέρουν ἐφόδια ἐπαρκῆ καὶ δὲν φαντάζεται κανεὶς τὰ παιδιὰ τοιούτων μητέρων τῆς αὔριον, οὔτε χλωμὰ καὶ χλωρωτικά, οὔτε κυρτωμένα καὶ ραχιτικά.

Διὰ τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων, ὡς καὶ δι᾽ αὐτὰς τὰς ἰδίας οἱ οἰωνοὶ δὲν εἶναι αἴσιοι. Δι᾽ αὐτό, ἂν ἤμην ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ παρευρισκόμην τακτικὰ εἰς τὰς ἐξετάσεις αὐτὰς τῆς κ. Λασκαρίδου καὶ θὰ κατήρτιζα ἔπειτα ἕνα πίνακα δι᾽ οὗ θὰ περιώριζα τὸν ἀριθμὸν τῶν διδασκαλισσῶν τῶν γραμμάτων εἰς τὸ τελευταῖον ὅριον καὶ θὰ ηὔξανα τὸν τῶν γυμναστριῶν ἐ᾽ς τὸ ἀνώτατον. Καὶ ἔτσοι θὰ εἴχαμεν περισσοτέρας ἐλπίδας βελτιώσεως τῆς φυλῆς μας, μεγάλην μείωσιν θνησιμότητος εἰς τὰς στατιστικὰς καὶ μεγάλην αὔξησιν εἰς τὸν τόπον μας.

Ὅπως δήποτε ὅ,τι δὲν κάμνουν οἱ ὑπουργοί, τὸ κάμνουν γυναῖκες πατριώτιδες καὶ ἀληθεῖς παιδαγωγοί, γυναῖκες μητέρες τῆς περιωπῆς καὶ τῆς ἀξίας τῆς κ. Λασκαρίδου, ἡ ὁποία πρωτοστατεῖ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν κίνησιν καὶ μεταδίδει ἀπὸ τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς ἐνθουσιώδους ψυχῆς της καὶ τὴν γενεάν ἡ ὁποία προσδιοριζεται ἵνα τὴν διαλεχθῇ.